

Шведик Олександр Іванович,

судовий експерт сектору будівельних, земельних досліджень та оціночної діяльності відділу товарознавчих, гемологічних, економічних, будівельних, земельних досліджень та оціночної діяльності Чернівецького науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України;

Ковальчук Віктор Миколайович,

завідувач сектору будівельних, земельних досліджень та оціночної діяльності відділу товарознавчих, гемологічних, економічних, будівельних, земельних досліджень та оціночної діяльності Чернівецького науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України

ПРИЧИНИ РУЙНУВАННЯ ПОКРИТТІВ ПІСЛЯ ЇХ КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ ТА ПОВ'ЯЗАНІ З ЦИМ ПИТАННЯ СУДОВОЇ БУДІВЕЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Анотація. Значна кількість будівельних об'єктів, що відрізняються між собою за об'ємно-просторовим, архітектурним та конструктивним рішенням, потребує окремого підходу до вивчення та дослідження експертних випадків у судовій будівельно-технічній експертизі. Завдяки формуванню практики з дослідження причин руйнування покриттів (дахів) пропонується розібрати нетипові помилки у здійсненні їх капітального ремонту. Мета даної тези є допомога експерту у доведенні логічних обставин, що можуть застосовуватися при проведенні будівельно-технічної експертизи на зазначені об'єкти.

Ключові слова: судова будівельно-технічна експертиза, капітальний ремонт дахів, покриттів, причини руйнування.

Summary. A significant number of construction sites, which differ in spatial, architectural and structural solutions, require a separate approach to the study and investigation of expert cases in forensic construction and technical expertise. Due to the formation of practice for the study of the causes of destruction of coatings (roofs), it is proposed to analyze atypical errors in the implementation of their overhaul. The purpose of this thesis is

to assist the expert in proving the logical circumstances that can be used in the construction and technical examination of these objects.

Відновлення діяльності у суспільних сферах та реформування гуманітарних напрямків одним із перших потребує поновлення та ремонту існуючих будівель і споруд соціального, культурного, побутового і адміністративного призначення, підвищенням їх техніко-економічних показників та покращенням їх експлуатаційних властивостей.

Збільшення обсягів проведення капітальних ремонтів на вказаних об'єктах будівництва разом з здійсненням поліпшень виявляє не враховані у нормативно-технічних актах особливості, що призводить до проблемних ситуацій. Головна ціль цієї доповіді полягає у розгляді окремої проблеми пов'язаної з капітальними ремонтами дахів (покриттів) будівель та проведення судової будівельно-технічної при руйнуванні таких об'єктів досліджень. На основі набутого досвіду з урахуванням загальних та специфічних особливостей проведення будівельно-технічної експертизи, хочемо звернути увагу на конкретні недоліки, причини та фактори, що впливають на конструктивні, експлуатаційні та інші властивості покриттів.

Спершу необхідно зафіксувати визначення термінів встановлені Державними будівельними нормами України, а саме: капітальний ремонт – сукупність робіт на об'єкті будівництва, введеному в експлуатацію в установленому порядку, без зміни його геометричних розмірів та функціонального призначення, що передбачають втручання у несучі та огорожувальні системи при заміні або відновленні конструкцій чи інженерних систем та обладнання у зв'язку з їх фізичною зношеністю та руйнуванням, поліпшення його експлуатаційних показників, а також благоустрій території.

Капітальний ремонт передбачає призупинення на час виконання робіт експлуатації об'єкта в цілому або його частин (за умови їх автономності) [2, с. 3]; горищне покриття (дах) – об'ємна верхня огорожувальна конструкція будинку (споруди) із замкнутим повітряним простором; покрівля – елемент покриття (даху), який захищає будинок від проникнення в нього атмосферних опадів [3, с. 2].

Будівельні норми – нормативний акт технічного характеру, що встановлює обов'язкові вимоги до об'єкта нормування у будівництві [1].

Останнім часом все більше на розгляд судової будівельно-технічної експертизи потрапляють покриття (дахи) будівель, які зруйновані. За результатами експертних досліджень встановлено, що руйнування відбулось в наслідок наявності причин природо-кліматичного характеру, зокрема дії вітрового навантаження

(зображення 1, 2). Цікавим фактом таких об'єктів є те, що стосовно них було проведено капітальний ремонт, котрий в основному полягав у заміні покрівлі, а саме: хвилясті азбестоцементні листи замінено на металеві профільні листи.

1)

2)

При цьому, варто звернути увагу на положення ДБН А 2.2-3:2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво» який допускає в окремих обґрунтованих випадках при виконанні будівельних робіт з капітального ремонту, пов'язаних виключно з поліпшенням експлуатаційних показників, введених в експлуатацію в установленому порядку об'єктів будівництва, розроблення лише дефектного акту, в якому визначаються фізичні обсяги робіт та умови їх виконання, а також складається кошторисна документація [2, с. 12]. Разом з тим, ДБН А 2.2-3:2014 не описує, так звані окремі випадки і не визначає форму необхідного обґрунтування для застосування лише дефектного акту на проведення робіт з капітального ремонту.

Здавалося б незначні конструктивні втручання в елементи будівлі (заміна покрівлі) з метою поліпшення її експлуатаційних властивостей відносяться до робіт з капітального ремонту, які допустимо виконувати на основі складеного дефектного акту, без розроблення робочого проекту, що в даних випадках, як виняток, було застосовано. Однак, заміна такого важливого елемента будівлі як покриття, що може виконуватися з досить широкого спектру матеріалів, мати різні об'ємно-просторові форми і захищає будівлю від вітру, снігу, дощу, перепаду температур, на нашу думку не може здійснюватися за дефектним актом.

Відповідно до функціональної класифікації конструкцій покрівля відноситься до огорожувальних самонесучих конструкцій, яка передає навантаження від своєї власної маси на інші несучі конструкції. Користуючись таблицею 4 «Характеристики покрівель горищних дахів» ДБН В.2.6-220:2017 «Покриття будівель і споруд» слід зазначити, що маса покрівельного килима і захисного шару

волокистоцементних листів становить 14-20 кг, а листів оцинкованої сталі та інших видів металу 4-6 кг [3, с. 14]. Крім того, вказаними нормами щодо покриття будівель і споруд регламентується різні нормативні ухили для покрівлі з металевих листів (не менше 5,5°) і покрівлі з волокистоцементних листів (12°) [3, с. 18, 20].

Проте основною, вимогою ДБН В.2.6-220:2017 до покриттів, в тому числі при капітальному ремонті, вважаємо наступне: несучі елементи покриття слід розрахувати на постійне навантаження (власну масу), снігове і вітрове навантаження відповідно до вимог ДБН В.1.2-2, а також норм на проектування конструкцій (в залежності від прийнятого типу даху) – залізобетонних, металевих, дерев'яних чи волокисто-цементних [3, с. 9].

Таким чином, з огляду на наведене та враховуючи практику виконання робіт на об'єктах будівництва можна зробити висновок, що капітальний ремонт відповідальних конструкцій, зокрема покриттів (дахів) з заміною покрівельного матеріалу потребує виконання розрахунку конструкцій на постійне і тимчасове навантаження з урахуванням природних особливостей кліматичного району території, що в свою чергу вимагає розробки робочого проекту на капітальний ремонт, тобто доведення таких логічних обставин експертом може застосовуватися при проведенні будівельно-технічної експертизи на об'єкти зруйнованих покриттів будівель і споруд після їх капітального ремонту.

Список використаних джерел

1. Про будівельні норми : Закон України від 05.11.2009 № 1704-VI.
2. Державні будівельні норми України ДБН А.2.2-3:2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво» (наказ Міністерства України від 04.06.2014 №163).
3. Державні будівельні норми України ДБН В.2.6-220:2017 «Покриття будівель і споруд» (наказ Міністерства України від 06.06.2017 № 139).